

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/172/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712218732
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Trubanová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6712218732.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., IČO: 45 535 108, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, zastúpený Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporkyni U. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., O. XXXX/XX, o zaplatenie 417,86 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene, sp. zn. 12C/349/2012-45 zo dňa 12. 04. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči odporkyni zaplatenia 315,13 Eur spolu s 9%-ným úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 12. 02. 2010 do zaplatenia, neskôr žiadal zaplatiť 417,86 Eur v mesačných splátkach po 30,- Eur, vždy k 20-temu dňu v mesiaci, titulom neuhradenej faktúry č. XXXXXXXXXXXX splatnej 11. 02. 2010, a odporkyni nepriznal náhradu trov konania voči navrhovateľovi.

V odôvodnení okresný súd uviedol, že návrh zamietol opierajúc sa o ustanovenia o ochrane spotrebiteľa (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), kde je zmluvná pokuta charakterizovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka. Odporkyňa sa pohľadávku snažila platiť, dva mobilné telefóny mala zobraté na nevestu a syna, keď bola R. chorá nevedela, že pohľadávku neplatia, preto si navrhovateľ uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty, nárok za nevestu a syna za všetky nezaplatené faktúry doplatila a požiadala Telecom o odpustenie zmluvnej pokuty, na čo Telecom nereagoval. Odporkyňa so zaplatením zmluvnej pokuty nesúhlasila, chýbal jej mesiac do ukončenia zmluvy, mala tiež mobilný telefón, ktorý si poctivo platila, napriek tomu jej ho Telecom zablokoval. Okresný súd uplatnený nárok na zmluvnú pokutu, i keď chýbal len mesiac do zaplatenia pohľadávky odporkyne, považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú si navrhovateľ uplatnil v neprospech odporkyne. Zmenou návrhu bola uplatnená len istina, nie úroky z omeškania, preto súd rozhodoval len o uplatnenej istine 417,86 Eur. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O. s. p.“).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ dôvodiac, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/, d/, f/ O. s. p.). Podľa jeho názoru zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý odporca získal v prípade, ak sa zaviazal na užívanie služieb navrhovateľa, resp. jeho právneho predchodcu počas 24 mesiacov. Poukázal na právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, namietal arbitrárnosť rozsudku. Podľa neho uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré navrhovateľovi vzniklo porušením primárnej povinnosti navrhovateľa, platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas,

nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako tvrdí súd prvého stupňa. K dodatku k zmluve o pripojení uviedol, že ju nemožno považovať za formulárový typ zmluvy, pretože druh mobilného telefónu si odporca mohol vybrať sám a podľa toho bola rozdielna výška jeho štandardnej a akciovej ceny, teda aj zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta nezabezpečuje dlh odporcu, ale zabezpečuje benefity, ktoré poskytol právny predchodca navrhovateľa odporcovi, keď cena poskytnutého mobilného telefónu bola 1,- Sk a jeho štandardná cena v čase uzatvorenia zmluvy bola 5.990,- Sk (198,80 Eur), poukázal na priložený cenník mobilných telefónov. Odporca nebol zmluvnou pokutou sankcionovaný len za to, že nezaplatil splatné faktúry, ale predovšetkým za to, že porušil povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti. Zmluvná pokuta plní satisfakčnú (reparačnú) funkciu, ako paušalizovaná náhrada škody v sume rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. Tiež zmluvná pokuta plní aj funkciu preventívnu, hrozbou majetkovej ujmy núti dlžníka, aby sa včas a riadne pripravil na splnenie zmluvnej povinnosti, aj ju riadne a včas splnil. Je potrebné posudzovať otázku prijateľnosti výšky zmluvnej pokuty v čase kedy vznikol zmluvný vzťah, výška je závislá od rizika, ktoré môže právnomu predchodcovi navrhovateľa vzniknúť v prípade, ak odporca načerpá všetky benefity a nezaplatí žiadnu platbu. Sám odporca mal možnosť ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty výberom do akého zmluvného vzťahu s právnym predchodcom vstúpi. Vo vzťahu k primeranosti poukázal na analógiu iuris § 3a ods. 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a uviedol, že uvedená právna úprava považuje za primeranú sankcia do výšky poskytnutej hodnoty peňažných prostriedkov, pričom ak sankcie dosiahnu hodnotu poskytnutých peňažných prostriedkov, je možné ako sankciu ďalej len uplatňovať úroky z omeškania v zmysle nariadenia. Pri poskytnutí peňažných prostriedkov v sume 500,- Eur by podľa tohto ustanovenia nariadenia vlády mal veriteľ nárok na vrátenie poskytnutej hodnoty 500,- Eur, na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 500,- Eur a zákonných úrokov z omeškania. Uvedenú právnu úpravu ohľadne prijateľnosti sankcie za poskytnutie finančných prostriedkov je možné primerane aplikovať aj pre prípady poskytnutia mobilného zariadenia telekomunikačným operátorom, nakoľko je toto zariadenie fakticky financované a poskytnuté za výhodnú cenu a ide o prvotný náklad navrhovateľa, ktorý sa mu vráti až prostredníctvom postupných platieb a plnení od odporcu. Je presvedčený, že v prípade poskytnutia mobilného telefónneho zariadenia v hodnote 500,- Eur, by bola primeraná zmluvná pokuta vo výške 1000,- Eur, ktorá by pozostávala zo sumy 500,- Eur z titulu vrátenia hodnoty poskytnutého telefónneho zariadenia a 500,- Eur z titulu sankcie za porušenie povinnosti. Navrhovateľ v uvedenom prípade neuplatňuje zmluvnú pokutu až v takej výške ako by mu ustanovenie § 3a nariadenia vlády umožňovalo, a z toho dôvodu ním uplatňovaná zmluvná pokuta nemôže byť neprijateľná. Právnomu predchodcovi navrhovateľa bola spôsobená škoda, ktorá zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia, teda 5.990,- Sk (198,80 Eur). Poukázal na rozsudky krajských súdov, a to Krajského súdu v Prešove a Žiline, z ktorých aj citoval závery o zmluvnej pokute v spotrebiteľských veciach. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť a návrhu vyhovieť s náhradou trov konania odporcu voči navrhovateľovi, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu písomne vyjadril tak, že trvá na rozhodnutí Okresného súdu Zvolen, ktorý návrh v celom rozsahu zamietol.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných odvolaním podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie sú podmienky ani na potvrdenie, ani na zmenu napadnutého rozsudku, a preto v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 153 ods. 1 O. s. p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými

úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu, čo vyjadruje aj znenie ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Iba takéto rozhodnutie je odvolacím súdom preskúmateľné a účastníkom umožňuje posúdiť postup súdu.

Odvolací súd preskúmaním spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/349/2012 vychádzal zo zistenia, že v danom prípade súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa voči odporcovi na zaplatenie sumy vo výške 417,86 Eur, pričom pôvodne navrhovateľ žiadal zaplatenie sumy 315,13 Eur s prísl. (úroky z omeškania z dlžnej sumy od 12. 02. 2010 do zaplatenia) ako nezaplatenej faktúry č. XXXXXXXXXXXX, splatnej dňa 11. 02. 2010, vystavenej na základe uzatvorenej zmluvy o pripojení medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dňa 10. 08. 2007 a dodatku k tejto zmluve z toho istého dňa (ďalej len „zmluva“), ktorá faktúra predstavovala vyúčtovanú zmluvnú pokutu pre nedodržanie zmluvných povinností odporcu voči právnemu predchodcovi navrhovateľa podľa tvrdenia navrhovateľa riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jeho SIM karta/koncové zariadenie vypojené z prevádzky (došlo k prerušeniu poskytovania služieb prostredníctvom SIM karty). Navrhovateľ ako dôkazy na osvedčenie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty priložil faktúru č. XXXXXXXXXXXX za obdobie 22. 12. 2009 do 21. 01. 2010 vo výške 331,94 Eur, splatnú dňa 11. 02. 2010 (č.l. 7), zmluvu o pripojení s dodatkom (č.l. 3), kupón z 31. 08. 2007 (č.l. 6), všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb (č.l. 9-12), žiadosť o schválenie zmiernu (č.l. 29), zmiernu medzi navrhovateľom a odporcom (č.l. 30) cenník mobilných telefónov (č.l. 57).

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Vychádzajúc z uvedeného pokiaľ navrhovateľ uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle ust. § 544 Občianskeho zákonníka, musí nielen preukázať platné dojednanie zmluvnej pokuty v zmysle citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý vznikne voči tomu účastníkovi zmluvy, ktorý poruší zmluvnú povinnosť, pre porušenie ktorej bola platne dohodnutá zmluvná pokuta, to znamená, že dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať tú skutočnosť, že účastník porušil zmluvnú povinnosť, zaťažuje toho účastníka zmluvy, ktorý tvrdí, že druhý účastník zmluvy zmluvnú povinnosť porušil a pre tento prípad uplatňuje dohodnutú zmluvnú pokutu.

V danom prípade sa navrhovateľ návrhom na začatie konania domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu zmluvnú pokutu v sume 315,13 Eur s príslušenstvom titulom nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, predložením návrhu na schválenie zmiernu, už požadoval zaplatenie sumy 417,86 Eur v mesačných splátkach 30,- Eur, ktorú skutočnosť súdu ale nepreukázal, teda nepreukázal, že „kedy a ako nesplnil odporca svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby“, pre porušenie ktorej povinnosti podľa tvrdenia navrhovateľa by navrhovateľovi, resp. jeho právnemu predchodcovi vzniklo právo na uplatnenie si dohodnutej zmluvnej pokuty vystavením účtovného dokladu (faktúry), jeho doručením odporcovi, čo by prípadne zakladalo aj nárok na úrok z omeškania.. Vzhľadom na uvedené bolo povinnosťou navrhovateľa preukázať okrem platného dojednania zmluvnej pokuty v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka, aj skutočnosť, že odporcovi za príslušné fakturačné obdobie doručil faktúru za poskytnutie služieb navrhovateľom, že odporca svoju povinnosť zaplatiť fakturované služby neuhradil riadne a včas v lehote, v ktorej ich mal uhradiť (napr. výpisom z bankového účtu navrhovateľa), prípadne, že navrhovateľ odporcu vyzval dodatočne na uhradenie fakturovanej sumy pod následkom odpojenia SIM karty pre nezaplatenie poskytnutých

služieb za príslušné fakturačné obdobie. Pokiaľ navrhovateľ v konaní nepreukázal, že došlo k porušeniu dojednanej zmluvnej povinnosti odporcom, nemôže sa navrhovateľ úspešne domáhať uloženia zmluvnej pokuty voči odporcovi. Napokon pokiaľ aj odporca tvrdil, že všetky nezaplatené faktúry doplatil, uvedené svoje tvrdenie súdu relevantne nepreukázal.

Zhrnúc uvedené krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne nesprávny zrušil z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu vo veci a následného právneho posúdenia. V tomto zmysle aj právne posúdenie veci prvostupňovým súdom, či v súdnej veci bola uplatnená zmluvná pokuta primeranou alebo nie, bolo predčasné a nadbytočné, keďže navrhovateľ na základe predložených dôkazov neunesol dôkazné bremeno vôbec ohľadom preukázania vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Odvolací súd akcentuje, že predložená faktúra je účtovným dokladom, ktorý ale neosvedčuje právny dôvod na zaplatenie uplatňovanej zmluvnej pokuty. Taktiež predložená zmluva len preukazuje dohodu o zmluvnej pokute medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom pre prípad porušenia zmluvných povinností, ale nie je dôkazom o relevantnej skutočnosti pre uplatnenie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, a to skutočnosti kedy a ako a vlastne ktorú povinnosť odporca porušil, keďže bod 4/ dodatku k zmluve uvádza „v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (...)“.

Vzhľadom na uvedené pokiaľ prvostupňový súd vznik pohľadávky navrhovateľa voči odporcovi odvodil len od vystavenej faktúry odporcu bez ďalšieho skúmania vyššie uvádzaných skutočností skutkovo, aj právne pochybil a jeho rozhodnutie neobstojí z hľadiska jeho vecnej správnosti, že návrh navrhovateľa voči odporcovi je nedôvodný, čomu nezodpovedá ani odôvodnenie napadnutého rozsudku, pretože nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku navrhovateľa voči odporcovi a jeho kvalifikovaným posúdením, čo vyjadruje aj znenie § 157 ods. 2 O. s. p., a preto napadnutý rozsudok prvostupňového súdu nespĺňa zákonné požiadavky (§ 120 ods. 1, § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 O. s. p.), v ktorej súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že nepostupovanie v zmysle citovanej zákonnej úpravy, pokiaľ je rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo nezrozumiteľnosť, znamená porušenie základného práva občana na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čo je dôvodom na zrušenie rozsudku v odvolacom konaní. V dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia sa odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom za situácie, že nie je transparentne jasne, na čom je založené rozhodnutie súdu. V tomto zmysle napadnutý rozsudok nezodpovedá aj princípu spravodlivého procesu (§ 1 O. s. p.). Odvolanie vedľajšieho účastníka, s ktorým odporca súhlasil, je preto opodstatnené.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď okresný súd v ďalšom konaní vo veci uplatneného nároku navrhovateľa voči odporcovi na zaplatenie sumy vo výške 417,86 Eur vzhľadom na pripustenú zmenu petitu návrhu uznesením Okresného súdu vo Zvolene sp. zn. 12C/349/2012-34 zo dňa 06. 03. 2013 z titulu uzatvorenej zmluvy o pripojení a jej dodatku a vystavenej faktúry, dôsledne zistí skutkový stav vo veci najmä ohľadom vzniku a existencie pohľadávky navrhovateľa voči odporcovi titulom vyúčtovanej zmluvnej pokuty podľa faktúry, keď navrhovateľ súdu dostatočným spôsobom ozrejmi uplatňovanú sumu 417,86 Eur, špecifikuje ju, ako k nej dospel, zrozumiteľne objasní jej výpočet (pretože v tomto smere je nárok navrhovateľa neurčitý a nepreskúmateľný), za ktorým účelom vykoná potrebné dokazovanie, keď odvolací súd akcentuje dôkaznú povinnosť účastníkov konania ohľadom vlastných tvrdení (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a až na základe takto zisteného skutkového stavu a posúdenia zmluvnej pokuty ako zmluvného dojednanie z hľadiska kritérií spotrebiteľského práva vrátane neprijateľných podmienok, súd vec môže právne posúdiť a potom môže vo veci rozhodnúť ohľadom uplatneného nároku navrhovateľa voči odporcovi vo vzťahu k uplatnenej sume vo výške 417,86 Eur. V rámci posudzovania kritérií spotrebiteľského práva je potrebné, aby okresný súd posúdil najmä, či zmluvná pokuta ako zmluvná sankcia je primeraná a či sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, či zmluvné dojednanie ohľadom zmluvnej pokuty nie je totožné s tým, ktoré bolo opakované a vo viacerých prípadoch rozhodnutiami všeobecných súdov vyhlásené za neprijateľnú podmienku zmluvy, ktorá skutočnosť by znamenala nerešpektovanie zákonného zákazu vyplývajúceho z § 53a Občianskeho zákonníka a tým de facto ani autoritu orgánov verejnej moci. Ďalej je potrebné, aby okresný súd zisťoval, či toto zmluvné dojednanie nie je neurčité a či neumožňuje dodávateľovi použitie zmluvnej pokuty v akejkoľvek ním ľubovoľne určenej situácii, ktorému záveru by zodpovedalo zistenie, že zmluvný vzťah sa stal zakotvením zmluvnej pokuty značne nevyvážený. Napokon okresný súd má povinnosť zisťovať aj fakt, či daná zmluvná pokuta zohľadňuje časový aspekt, t. j. či neumožňuje dodávateľovi sankcionovať spotrebiteľa v prípade porušenia zmluvných povinností paušálnou sumou bez ohľadu na to, či porušenie

zmluvných povinností nastalo na konci alebo na začiatku zmluvného vzťahu (odporca tvrdil, že nesúhlasil so zaplatením zmluvnej pokuty, nakoľko chýbal mesiac do ukončenia zmluvy). Ak zmluvná pokuta bola dohodnutá ako paušalizovaná náhrada škody, ktorá navrhovateľovi mala vzniknúť ako rozdiel medzi trhovou cenou mobilného telefónu a akciovou cenou, potom pri posudzovaní je potrebné prihliadnuť na to, že vecou obchodnej politiky navrhovateľa a jeho konkrétnej ponuky, ktorú predostrel odporcovi ako spotrebiteľovi, akú cenu za telekomunikačné zariadenie si určil. Zmluvná pokuta má povahu sankcie, ktorá nemôže byť náhradou za určenie kúpnej ceny mobilného telefónu.

Odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1, písm. f/ a h/ O. s. p., pretože okresný súd svojim postupom navrhovateľovi odňal možnosť konať pred súdom a tiež z dôvodu, že vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Súčasne vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne aj o trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods.3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.